

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE
İLETİŞİM KURUMU**

2012 YILI DENETİM RAPORU

EYLÜL 2013

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06100 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

Bu rapor, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu uyarınca yurütölen dözencilik denetimi sonucu hazırlanmıŐtır.

İÇİNDEKİLER

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU HAKKINDA BİLGİ	1
KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI	2
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	4
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
DENETİM GÖRÜŞÜ	5
VURGULANACAK HUSUSLAR	5

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU HAKKINDA BİLGİ

Telekomünikasyon sektörünün temel kanunları olan 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu ile 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nda değişiklik yapan 27 Ocak 2000 tarih ve 4502 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu, Ulaştırma Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, Telsiz Kanunu ve Posta Telgraf ve Telefon İdaresinin Biriktirme ve Yardım Sandığı Hakkında Kanun ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile politika belirleme, düzenleme yapma ve işletmecilik faaliyetleri birbirinden ayrıştırılmıştır." Politika belirleme yetkisi Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nda tutulurken düzenleme yapma yetkisi bağımsız bir düzenleyici kurum olarak Telekomünikasyon Kurumuna verilmiştir. 2000 yılında kurulan Telekomünikasyon Kurumu, Türkiye'nin ilk sektörel düzenleyici kurumudur. Kurum, dünya genelindeki benzerleri arasında kuruluş sırasına göre 102.sırayı almıştır.

5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu 10.11.2008 tarihinde yürürlüğe girmiş ve Telekomünikasyon Kurumu'nun adı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) olarak değiştirilmiştir.

Kurumun hizmet birimleri; hukuk müşavirliği, daire başkanlıkları ve müdürlükler şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimleriyle bölge müdürlükleri şeklinde teşkilatlanmış taşra teşkilatı birimlerinden oluşur. Hizmet birimleri, bu Kanunda belirtilen faaliyet alanı, görev ve fonksiyonlara uygun olarak Kurumun teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Kurumun ilişkili olduğu bakanlık, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'dır. Kurum görevini yaparken bağımsızdır. Hiçbir organ, makam, merci ve kişi kurumun nihaî kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez. Kurum 5809 sayılı Kanun'un 67'nci maddesi uyarınca kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve mali özerkliğe sahiptir. Kurum görevlerini yerine getirirken bağımsızdır.

Kurum, 5018 sayılı Kanununun 3'üncü maddesine göre Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar arasında olduğundan, anılan Kanununun 2'nci maddesinde sayılan hükümlerine tabidir. Kurum, aynı Kanunu 3 (b) maddesinde ifade edilen merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden biri olması nedeniyle Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine tabidir.

Kurum tarafından hazırlanan bütçe Merkezi Yönetim Bütçesi ile birlikte kabul

edildikten sonra yürürlüğe girmektedir. Bütçede gelirlerin giderleri karşılması esastır. Kurumun kuruluş Kanunundan kaynaklanan özel gelirleri bulunmaktadır.

KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI

Sayıştay tarafından 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 8'inci maddesine dayanarak hazırlanan "Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay'a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri İle Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul Ve Esaslar"ın "Defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri, verilme yeri ile süresi ve usulleri verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesinde;

"(1) Hesap dönemi başında verilecek bilgiler şunlardır:

- a) Muhasebe birimlerini gösterir cetvel.*
- b) Muhasebe yetkililerinin adı soyadı, unvanı ve elektronik adresini gösterir cetvel ile imza sirküleri.*
- c) Kamu idaresi veya muhasebe birimleri adına açılmış bulunan banka hesap numaralarını gösterir cetvel.*

ç) Bütçe.

(2) Aylık olarak verilecek defter ve mali tablolar şunlardır:

a) Birleştirilmiş veriler defteri.

b) Aylık mizan.

(3) Hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgeler şunlardır:

a) Birleştirilmiş veriler defteri.

b) Geçici ve kesin mizan.

c) Bilanço.

ç) Belgeler;

1) Kasa sayım tutanağı,

2) Banka mevcudu tespit tutanağı,

3) Alınan çekler sayım tutanağı,

4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,

5) Teminat mektupları sayım tutanağı,

6) Değerli kağıtlar sayım tutanağı,

7) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.

d) 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları;

- 1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- 2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- e) Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

(4) 5018 sayılı Kanun kapsamında olmayan kamu idarelerinden birleştirilmiş veriler defterini gönderemeyenler, tutmakla yükümlü oldukları yevmiye defterini gönderirler. Şirketler üçüncü fıkranın (ç) bendinde sayılan belgeler yerine yalnızca envanter defterini gönderirler.

(5) Kamu idareleri, birinci fıkrada sayılan bilgilerdeki değişiklikleri, en geç bir ay içinde Başkanlığa bildirir.”

“Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri” başlıklı 8’inci maddesinde;

“(1) 5 inci maddede sayılanlar dışında kalıp, denetim ekibince istenen diğer belgeler, belirlenen süre içinde verilir veya gönderilir.

(2) Diğer belgelerin gönderilmesine ilişkin hususlar hakkında ilgili yönetmelik hükümleri uygulanır.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen yasal mevzuat kapsamında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu İdaresinden Defter, Mali Tablo, Belge ve Bilgiler istenmiş, denetim ekibince teslim alınmıştır. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu’nun tarafımızdan yapılan denetimi, anılan Usul ve Esasların 5’inci ve 8 inci maddesinde yer alan belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 8’inci maddesi ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu’nun 7 ve 8’inci maddeleri hükümlerine göre, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay’a sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetimin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve

izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim sistemini değerlendirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim sistemini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim sistemi de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim sistemi oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda ulaşılan denetim görüşünü destekleyen yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

Mali rapor ve tabloları etkileyen bulgular

1. Kurumun çeşitli bankalar nezdinde bulunan vadeli ve vadesiz hesaplarına ilişkin 31 Aralık tarihi itibarıyla işlemiş yılsonu faiz gelirlerinin muhasebeleştirilmesinde, mevzuat hükümlerine aykırı olarak “181-Gelir Tahakkukları Hesabı”nın kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Konu hakkında verilen Kurum cevabında, bulguda belirtilen hususlara iştirak

edilmiş ve 2013 yılından itibaren denetim ekibinin önerisi doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılacağı ifade edilmiştir.

2. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na ait harcırar belgeleri incelendiğinde aynı yıl içerisinde aynı derece/kademe de aynı tür görevlendirmede yevmiyelerin farklı farklı hesaplanıp ödendiği görülmüştür.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nda 2004 yılından itibaren Muhasebe kayıtlarını tutmak için kullanılan Logo Muhasebe isimli bilgisayar programında Harcırar ödemeleri için ayrı bir modül geliştirilmiş ve Kurumun tüm harcırar ödemeleri bu modül üzerinden yapılmıştır. Bu süreç test edilmiş ve Harcırar modülünün bilgi girişi yapılırken yevmiye, onayda belirtilen görev süresi gibi harcırar ödemesinin ana unsurlarının elle sisteme girildikten sonra değiştirilebildiği tespit edilmiştir. Ayrıca bu sistemden çıktı olarak alınan ödeme emri belgesi harcırar ödemesinin alacaklısı konumundaki aynı kişi tarafından Gerçekleştirme Görevlisi unvanıyla incelenip onaylanmaktadır. Yani belgeyi düzenleyen kişi Gerçekleştirme Görevlisi olarak kendi alacak tutarını onaylayıp Mali İşler Dairesi Başkanlığına ödenmek üzere göndermektedir. Ödeme Emri başka bir ön kontrolden geçmediği gibi elle yapılacak onay sonrası bir değişikliği engelleyen hiçbir mekanizma da bulunmamaktadır.

Konu hakkında verilen Kurum cevabında, bulguda belirtilen durumun sistemden kaynaklanan istisnai bir durum olduğu, 2013 yılından itibaren KBS&HYS ve Say2000i programlarının kullanımına geçilmiş olması nedeniyle söz konusu bulguya ilişkin tespit in giderildiği ifade edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu 2012 yılına ilişkin yukarıda belirtilen mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hususlar dışında tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanun ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

VURGULANACAK HUSUSLAR

Denetim görüşümüzü etkilememekle birlikte aşağıdaki hususun belirtilmesine gerek görülmüştür;

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) tarafından yapılan tüm mal-hizmet alımları ile yapım işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında yapıldığı tespit edilmiştir.

5397 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1'inci maddesinin 9'uncu fıkrasıyla 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'na eklenen ek 7'nci maddesinin 10'uncu fıkrası ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un 10'uncu maddesinin 3'üncü fıkrası, sadece "*Başkanlığa kanunla verilen görevlere ilişkin olarak yapılacak*" alımları 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamı dışında bırakmasına rağmen uygulamada tüm mal-hizmet alımları ile yapım işlerinin anılan kanun kapsamı dışında yapıldığı anlaşılmıştır.

Konu hakkında verilen Kurum cevabında, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın, (TİB) ilgili kanunlar kapsamında istihbari-önleyici amaçlı olarak Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığının, adli amaçlı olarak da tüm adli birimlerin telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişime dair taleplerinin yürütülmesini sağladığını, dolayısı ile Başkanlığa verilen görevlerin önem ve özelliği dikkate alındığında, yapılacak her türlü mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na tabi olmaksızın yerine getirilmesi gerektiği gerekçeleriyle bulgumuzda belirtilen hususa iştirak edilmemektedir.